

NEWSLETTER 65

(February - March / лютий - березень 2024)

Review of European Union Law and EU legal approximation developments and analyses
Огляд розробок у законодавстві ЄС, правовому аналізі та адаптації законодавства ЄС в
Україні

Шановний читачу,

Перед Вами 65-й випуск огляду розробок у законодавстві ЄС та його правовому аналізі, а також розробок щодо адаптації законодавства ЄС в Україні. Огляд створено в рамках проекту ["Підтримка впровадження Угоди про асоціацію між Україною та ЄС" Фаза II \(Association4U II\)](#). Цей випуск охоплює період 1 лютого - 31 березня 2024. Ми сподіваємось, що огляд буде для Вас корисним. Ви можете висловити Ваші коментарі щодо огляду або ж долучитись до покращення та збагачення наступних випусків.

Ми висвітлюємо деякі із розробок щодня на нашому профілі у [Твіттер](#).

Команда проекту

Dear Reader,

this is the 65th issue of the review of current, important developments in EU law, EU law analysis and EU legal approximation in Ukraine prepared in the framework of the project "Support for the Implementation of EU-Ukraine Association Agreement" Phase II (Association4U II). This issue covers the period 1st February – 31st March 2024. We hope you will find it useful. Your comments and contributions that could improve the next issues of this review are welcome.

Some developments are reflected on daily basis on a dedicated [Twitter profile](#).

Project Team

I. EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE INCLUDING THE IMPLEMENTATION OF THE ASSOCIATION AGREEMENT / ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ, ВКЛЮЧАЮЧИ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

• Ukraine Facility

- The European Parliament and the EU Council adopted [Regulation](#) (EU) 2024/792 of 29.02.2024 establishing the Ukraine Facility. It lays down the objectives of the Facility, its financing and budget for the period 2024 to 2027, the forms of Union funding under it and the rules for providing such funding. The Facility shall provide support to Ukraine under the following three pillars: financial support provided to Ukraine for the delivery of reforms and investments to implement the Ukraine Plan as well as to maintain the macro-financial stability of the country (Pillar I); a specific Ukraine Investment Framework to support investments and provide access to finance (Pillar II); technical assistance and related support to Ukraine to design and implement Union accession-related reforms and to foster Ukraine's administrative capacity, borrowing costs subsidies and provisioning, as well as other relevant activities (Pillar III). / **Механізм "Ukraine Facility"**. Європейський Парламент і Рада прийняли [Регламент](#) (ЄС) 2024/792 від 29.02.2024 про створення механізму підтримки для України ("Ukraine Facility"). Він визначає цілі Механізму, його фінансування та бюджет на період з 2024 по 2027 роки, форми фінансування Союзу та правила надання такого фінансування. Механізм надаватиме підтримку Україні за такими трьома компонентами: фінансова підтримка, що надається Україні для проведення реформ та інвестицій для реалізації Плану щодо України, а також для підтримки макрофінансової стабільності країни (стовп I); спеціальна інвестиційна програма в Україні для підтримки інвестицій та забезпечення доступу до фінансування (стовп II); технічна допомога та відповідна підтримка Україні для розробки та впровадження реформ, пов'язаних зі вступом до Союзу, і зміцнення адміністративної спроможності України, субсидування витрат на запозичення та забезпечення, а також інша відповідна діяльність (стовп III).
- Кабінет Міністрів України [затвердив](#) (18.03.2024) [План](#) для реалізації механізму "Ukraine Facility", який стане основою виконання програми фінансової підтримки України від Європейського Союзу протягом 2024-2027 років. План передбачає реалізацію реформ, які закладуть фундамент для подальшого відновлення й розвитку економіки та інтеграції України до ЄС. Реформи у Плані для Ukraine Facility розділені на 3 основні блоки: базові реформи, економічні реформи, а також ключові сектори. План також має 3 наскрізні напрями, окремі заходи щодо яких передбачені в усіх розділах. Це "зелений" перехід, цифрова трансформація та європейська інтеграція. / The

Cabinet of Ministers of Ukraine [approved](#) (18.03.2024) the [Plan](#) for the implementation of the "Ukraine Facility" mechanism, which will become the basis for the fulfillment of the financial support program for Ukraine from the European Union during 2024-2027. The plan envisages the implementation of reforms that will lay the foundation for further recovery and development of the economy and integration of Ukraine into the EU. Reforms in the Ukraine Facility Plan are divided into 3 main blocks: basic reforms, economic reforms, and key sectors. The plan also has 3 cross-cutting directions, specific measures for which are provided in all sections. This is a "green" transition, digital transformation and European integration.

- "Ukraine Facility: на що та на яких умовах будуть витрачені 50 млрд євро від ЄС", [стаття](#) в "Європейській правді" за 29.02.2024.
- **European Council conclusions on Ukraine.** The European Council adopted [Conclusions](#) on Ukraine, security and defence, Middle East, enlargement and reforms, migration, preparedness and crisis response, and European Semester of 21.03.2024. Given the urgency of the situation, the European Union is determined to continue providing Ukraine and its people all the necessary political, financial, economic, humanitarian, military and diplomatic support for as long as it takes and as intensely as needed. The European Council invites allies and partners across the world to join in this endeavour. / **Висновки по Україні.** Європейська Рада узгодила [Висновки](#) щодо України, безпеки та оборони, Близького Сходу, розширення та реформ, міграції, готовності та реагування на кризи та Європейського семестру від 21.03.2024. Враховуючи терміновість ситуації, Європейський Союз сповнений рішучості продовжувати надавати Україні та її народу всю необхідну політичну, фінансову, економічну, гуманітарну, військову та дипломатичну підтримку стільки, скільки це буде потрібно, і настільки інтенсивно, наскільки це необхідно. Європейська Рада запрошує союзників і партнерів у всьому світі приєднатися до цих зусиль.
- **Програма ЄС щодо боротьби із шахрайством.** 20.03.2024 [підписано](#) Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України в програмі ЄС щодо боротьби із шахрайством. Метою Програми є захист фінансових інтересів Європейського Союзу шляхом підтримки зусиль у боротьбі з шахрайством і корупцією, що впливають на бюджет ЄС, підтримка взаємодії між адміністративними органами держав-членів ЄС, забезпечення належного виконання законодавства з митних та сільськогосподарських питань. Україна є першою країною-кандидатом, яка приєдналася до програми, що може сприяти її поточним зусиллям з підвищення національного оперативного потенціалу для боротьби з шахрайством. / **EU Anti-**

Fraud Programme. An Agreement between Ukraine and the European Union on Ukraine's participation in the EU Anti-Fraud Programme [was signed](#) 20.03.2024. The aim of the Program is to protect the financial interests of the European Union by supporting efforts to combat fraud and corruption affecting the EU budget, support cooperation between the administrative authorities of EU member states, and ensure correct application of the law on customs and agricultural matters. Ukraine is the first candidate country to join the programme which can contribute to its ongoing efforts to upgrade its national anti-fraud operational capacity.

- **9-те засідання Ради асоціації Україна-ЄС.** 20.03.2024 Європейський Союз та Україна провели 9-те засідання Ради асоціації Україна-ЄС у Брюсселі в рамках Угоди про асоціацію Україна-ЄС. Під час закритого засідання ЄС та Україна обмінялися думками щодо ситуації, яка склалася після російської агресії, зосередившись на військовій, економічній та гуманітарній ситуації на місцях та відповіді на російську війну, а також торкнулися ширших глобальних і регіональних питань. За результатами засідання було оприлюднено [спільний прес-реліз](#). Зокрема, Рада асоціації підтвердила своє найрішучіше засудження загарбницької війни Росії проти України. Європейський Союз підкреслив своє непохитне зобов'язання допомогти Україні реалізувати право на самооборону від російської агресії та побудувати мирне, демократичне та квітуче майбутнє. Обидві сторони привітали започаткування Механізму підтримки України "Ukraine Facility" обсягом 50 мільярдів євро на період 2024-2027 років як очевидний прояв непохитної підтримки ЄС. Україна висловила вдячність ініціативам держав-членів ЄС та держав-партнерів за підтримку в умовах повномасштабної війни. / **9th meeting of the Ukraine-EU Association Council.** On March 20, 2024, the European Union and Ukraine held the 9th meeting of the Ukraine-EU Association Council in Brussels within the framework of the Ukraine-EU Association Agreement. During the closed session, the EU and Ukraine exchanged views on the situation that developed after the Russian aggression, focusing on the military, economic and humanitarian situation on the ground and the response to the Russian war, and also touched on broader global and regional issues. According to the results of the meeting, the [joint press release](#) was published. In particular, the Association Council confirmed its strongest condemnation of Russia's war of aggression against Ukraine. The European Union emphasized its unwavering commitment to help Ukraine realize its right to self-defense against Russian aggression and build a peaceful, democratic and prosperous future. Both sides welcomed the launch of the Ukraine Facility with a volume of 50 billion euros for the period 2024-2027 as an obvious manifestation of the EU's unwavering support. Ukraine expressed gratitude to the initiatives of the EU member states and partner states for their support in the conditions of a full-scale war.

- **Звіт про виконання Угоди про асоціацію за 2023 рік.** Оприлюднено [Звіт](#) Кабінету Міністрів України про виконання Угоди про асоціацію за 2023 рік (20.03.2024). Згідно зі звітом, прогрес виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, за 2023 рік складає 88%. Найбільший прогрес – понад 90% – досягнутий у таких сферах, як інтелектуальна власність; статистика та обмін інформацією; гуманітарна політика; юстиція, свобода, безпека, права людини; освіта навчання та молодь; політичний діалог, національна безпека та оборона. / **Report on the implementation of the EU-Ukraine Association Agreement for 2023.** The Cabinet of Ministers of Ukraine [Report](#) on the implementation of the Association Agreement for 2023 was published (March 20, 2024). According to the report, the progress of fulfilling the obligations stipulated by the Association Agreement between Ukraine and the EU for 2023 is 88%. The greatest progress – more than 90% – has been achieved in areas such as intellectual property; statistics and information exchange; humanitarian policy; justice, freedom, security, human rights; education, training and youth; political dialogue, national security and defence.
- **Верховна Рада України прийняла / Verkhovna Rada of Ukraine adopted:**
 - **Закон України «Про добросовісне лобіювання»** (23.02.2024). Його метою є забезпечення правових засад лобіювання в Україні відповідно до міжнародних практик та стандартів, нормативно-правового регулювання взаємодії посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування із заінтересованими сторонами та суб'єктами лобіювання, встановлення прозорих механізмів забезпечення діяльності суб'єктів лобіювання та посадових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування; механізмів контролю за лобістською діяльністю. При доопрацюванні законопроекту до другого читання були враховані: міжнародні стандарти у сфері регулювання лобістської діяльності, зокрема Десять принципів прозорості та добросовісності лобіювання, схвалених Організацією економічного співробітництва та розвитку; Міжвідомча угода між Європейським парламентом, Радою Європейського Союзу та Європейською Комісією про обов'язковий реєстр прозорості, Рекомендація IX проміжного звіту щодо виконання рекомендацій, наданих в рамках четвертого раунду оцінювання GRECO «Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів та прокурорів» від 24.03.2023, а також пропозиції та рекомендації, які були отримані від Європейської Комісії 16.01.2024. / the [Law of Ukraine "On Fair Lobbying"](#) (23.02.2024). Its purpose is to ensure the legal foundations of lobbying in Ukraine in accordance with international practices and standards, regulatory and legal regulation of the interaction of officials of state authorities, local self-government bodies with interested parties and lobbying subjects, establishing transparent mechanisms for ensuring the activities of lobbying subjects and officials

persons of state bodies and local self-government bodies; control mechanisms for lobbying activities. When finalizing the draft law for the second reading, the following were taken into account: international standards in the field of lobbying regulation, in particular the Ten Principles of Transparency and Integrity of Lobbying, approved by the Organization for Economic Cooperation and Development; Interdepartmental agreement between the European Parliament, the Council of the European Union and the European Commission on a mandatory transparency register, Recommendation of the IX interim report on the implementation of the recommendations provided in the framework of the fourth round of GRECO evaluation "Prevention of corruption among people's deputies, judges and prosecutors" dated 24.03.2023, as well as proposals and recommendations received from the European Commission on 16.01.2024.

- [Закон України](#) "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порушення законодавства в сфері здійснення лобіювання" (21.03.2024). Закон врегулює настання відповідальності у разі недотримання вимог законодавства з питань лобіювання, припинення порушення та встановлення відповідальності за неї. / the [Law of Ukraine](#) "On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding Violation of Legislation in the Field of Lobbying" (21.03.2024). The law regulates the establishing responsibility in case of non-compliance with the requirements of legislation on lobbying, stopping the violation and establishing responsibility for it.
- [Закон України](#) "Про внесення змін до Митного кодексу України щодо митного оформлення біометану" (20.03.2024). Закон має на меті розвиток нової сфери виробництва енергії та відповідність вимогам СВМ при експорті продукції до ЄС. Закон охоплюється положеннями Глави 5 «Митні питання та сприяння торгівлі» Розділу IV: «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію, а також Директивою 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку природного газу. / the [Law of Ukraine](#) "On Amendments to the Customs Code of Ukraine on Customs Clearance of Biomethane" (20.03.2024). The law aims to develop a new field of energy production and meet СВМ requirements when exporting products to the EU. The law is covered by the provisions of Chapter 5 "Customs and trade facilitation" of Title IV: "Trade and trade-related matters" of the Association Agreement, as well as Directive 2009/73/EC of July 13, 2009 on common rules for the internal natural gas market.
- [Закон України](#) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава" (22.02.2024). Закон покликаний на впровадження кращих практик корпоративного управління в українське законодавство, збільшення інвестиційної привабливості підприємств

державного сектору економіки, запровадження більш прозорого та ефективного управління державними компаніями, гармонізації українського законодавства із законодавством ЄС. Предмет правового регулювання закону [охоплюється](#) положеннями Глави 13 «Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» та Додатку XXXVI Угоди про асоціацію, а також Директивою 2006/43/ЄС від 17 травня 2006 року про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності і Керівними принципами ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності./ [adopted](#) the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Improvement of Corporate Governance of Legal Entities whose Shareholder (Founder, Participant) is the State" (22.02.2024). The law is designed to introduce the best practices of corporate governance into Ukrainian legislation, increase the investment attractiveness of enterprises of the state sector of the economy, introduce transparent and effective management of state-owned companies, and harmonize Ukrainian legislation with EU legislation. The subject of legal regulation of the law is [covered](#) by the provisions of Chapter 13 "Legislation on the establishment and operation of companies, corporate governance, accounting and auditing" of Title V "Economic and sector cooperation" and Annex XXXVI of the Association Agreement, as well as Directive 2006/43/EC of May 17 of 2006 on the mandatory audit of annual reports and consolidated reports, and the OECD Guidelines for corporate governance at state-owned enterprises.

- [Закон України](#) "Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках" (22.02.2024). Закон передбачає посилення інституційної спроможності Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, поява фінансового регулятора з повноваженнями всебічного контролю та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках, застосування фінансових санкцій за порушення на ринках капіталу тощо. Предмет правового регулювання закону охоплюється положеннями Підрозділу 6 «Фінансові послуги» Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію, а також Регламентом 596/2014 від 16.04.2014 р. про зловживання на ринку, Регламентом 600/2014 від 15.05.2014 р. про ринки фінансових інструментів, та Директивою 2014/65/ЄС від 15.05.2014 р. щодо ринків фінансових інструментів./ the [Law of Ukraine](#) "On Amendments to the Law of Ukraine "On State Regulation of Capital Markets and Organized Commodity Markets" and some other legislative acts of Ukraine on regulation and

supervision of capital markets and organized commodity markets" (22.02.2024). The law provides for the strengthening of the institutional capacity of the National Securities and Stock Market Commission, the emergence of a financial regulator with the authority of comprehensive control and supervision of capital markets and organized commodity markets, the application of financial sanctions for violations in capital markets, etc. The subject of the regulation of the law is covered by the provisions of Subchapter 6 "Financial services" of Chapter 6 "Establishment of business activity, trade in services and electronic trade" of Title IV "Trade and trade-related issues" of the Association Agreement, as well as Regulation 596/2014 of 16.04.2014 on market abuse, Regulation 600/2014 of 15.05.2014 on markets in financial instruments, and Directive 2014/65/EU of 15.05.2014 on markets in financial instruments.

- **Актуальні аналітичні дослідження / Current analytical studies:**

- Ukraine's path to European Union membership and its long-term implications, "Bruegel", [policy brief](#) 07.03.2024.
- Tinatin Akhvlediani, Veronika Movchan. The Impact of Ukraine's Accession on the EU's Economy. The Value Added of Ukraine, Centre for European Policy Studies [policy paper](#), February 2024.

II. RECENT DEVELOPMENTS AND ANALYSES IN EU LAW / ОСТАННІ ЗМІНИ ТА АНАЛІЗ ПРАВА ЄС

This part of the review follows well established [systematization of EU legislation](#), even if not in every reporting period there will be substantial or relevant developments in each chapter

01 GENERAL, FINANCIAL AND INSTITUTIONAL MATTERS / ЗАГАЛЬНІ, ФІНАНСОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ

- **EU Enlargement and reforms.** The European Commission presented its [Communication](#) on the EU pre-enlargement reforms and policy reviews of 20.02.2024. It shows that a larger Union is of strategic importance, as it holds significant political and economic potential, both externally and internally. Maximising these opportunities will depend on the ability to identify, define and anticipate areas for improvement, and to set out a clear strategy on how to advance on the parallel tracks of enlargement and EU reforms. It feeds into the discussions in the European institutions and Member States on the EU enlargement policy. / **Розширення та реформи ЄС.** Європейська комісія представила своє [Повідомлення](#) про реформи перед розширенням та перегляд політики від 20.02.2024. Воно показує, що розширений Союз має стратегічне значення, оскільки він має значний політичний та економічний потенціал, як

зовнішній, так і внутрішній. Максимальне використання цих можливостей залежатиме від здатності ідентифікувати, визначати та передбачати сфери для покращення, а також вибудовувати чітку стратегію щодо того, як просуватися на паралельних шляхах розширення та реформ ЄС. Такий підхід є основою для дискусій щодо політики розширення ЄС в європейських установах і державах-членах.

- **Official Journal of the EU.** [Council Directive \(EU\) 2024/741](#) of 20.02.2024 lays down clear rules reconciling the requirement of inalterability of the Official Journal with the obligations stemming from Union legal acts on the protection of personal data and from decisions of the Court of Justice of the European Union to have certain information removed. / **Офіційний вісник ЄС.** [Директива Ради \(ЄС\) 2024/741](#) від 20.02.2024 становлює чіткі правила, які узгоджують вимогу незмінності Офіційного журналу із зобов'язаннями, що випливають із правових актів ЄС про захист персональних даних та рішень Суду Європейського Союзу про видалення певної інформації.

02 CUSTOMS UNION AND FREE MOVEMENT OF GOODS / МИТНИЙ СОЮЗ ТА ВІЛЬНИЙ РУХ ТОВАРІВ

•

03 AGRICULTURE / СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

•

04 FISHERIES / РИБАЛЬСТВО

•

05 FREEDOM OF MOVEMENT FOR WORKERS AND SOCIAL POLICY / СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ І СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

- **Social security for migrant workers.** The EU Court of Justice ruled that the right of free movement of EU citizens may have the effect that child-raising periods completed in another Member State must be taken into account when calculating a pension for total incapacity for work. There is a sufficient link between the child-raising periods and the periods of insurance completed by the person concerned as a result of the pursuit of an occupational activity in the Member State responsible for payment of the pension. The fact that the person concerned did not pay contributions in that Member State during certain periods treated, by its national legislation, as such periods of insurance and, in particular, neither before nor immediately after the child-raising periods, cannot rule out the existence of that link. See [Judgment](#) in Case C-283/21 "Deutsche Rentenversicherung Bund" of 22.0.2024 / **Соціальне забезпечення трудових мігрантів.** Суд ЄС постановив, що при розрахунку пенсії за повну непрацездатність, ґрунтуючись на праві на вільне пересування громадян ЄС, повинні враховуватися періоди виховання дітей, завершені в іншій державі-члені. Існує достатній зв'язок між

періодами виховання дітей та періодами страхування, завершеними відповідною особою в результаті здійснення професійної діяльності в державі-члені, відповідальній за виплату пенсії. Той факт, що відповідна особа не сплачувала внески в державі-члені протягом певних періодів, які відповідно до національного законодавства розглядаються як такі періоди страхування, і, зокрема, ні до, ні відразу після періодів виховання дитини, не може виключати існування цього зв'язку. Див. [Рішення](#) у справі C-283/21 «Deutsche Rentenversicherung Bund» від 22.0.2024.

06 RIGHT OF ESTABLISHMENT AND FREEDOM TO PROVIDE SERVICES / ПРАВО НА ЗАСНУВАННЯ ТА СВОБОДА НАДАВАТИ ПОСЛУГИ

- **Access to the activity of managing copyright and related rights.** The EU Court of Justice ruled that Italian legislation under which independent companies established in another Member State are excluded from copyright management is incompatible with EU law. The legislation constitutes a restriction on the freedom to provide services that is neither justified nor proportionate. See [Judgment](#) in Case C-10/22 "LEA" of 21.03.2024. / **Доступ до діяльності з управління авторським правом і суміжними правами.** Суд ЄС постановив, що італійське законодавство, згідно з яким незалежні компанії, засновані в іншій державі-члені, виключаються з управління авторськими правами, є несумісним із законодавством ЄС. Законодавство передбачає обмеження свободи надання послуг, яке не є ні виправданим, ні пропорційним. Див. [Рішення](#) у справі C-10/22 "LEA" від 21.03.2024.

07 TRANSPORT POLICY / ТРАНСПОРТНА ПОЛІТИКА

-

08 COMPETITION POLICY / ПОЛІТИКА У СФЕРІ КОНКУРЕНЦІЇ

- **EU antitrust rules.** The European Commission has fined Apple over €1.8 billion for abusing its dominant position on the market for the distribution of music streaming apps to iPhone and iPad users ('iOS users') through its App Store. In particular, the Commission found that Apple applied restrictions on app developers preventing them from informing iOS users about alternative and cheaper music subscription services available outside of the app ('anti-steering provisions'). This is illegal under EU antitrust rules. The fine was set on the basis of the [Commission's 2006 Guidelines on fines](#). See the [press release](#) of the European Commission of 04.03.2024. / **Антимонопольні правила ЄС.** Європейська комісія оштрафувала компанію Apple на суму понад 1,8 мільярда євро за зловживання своїм домінуючим становищем на ринку розповсюдження програм для потокової передачі музики користувачам iPhone і iPad («користувачам iOS») через App Store. Зокрема, Комісія виявила, що Apple застосувала обмеження до розробників додатків, які не дозволяли їм інформувати користувачів iOS про

альтернативні та дешевші послуги підписки на музику, доступні за межами додатка («антикерівні положення»). Відповідно до антимонопольних правил ЄС це незаконно. Штраф було встановлено на основі [Керівних принципів Комісії щодо штрафів 2006 року](#). Дивіться [прес-реліз](#) Єврокомісії від 04.03.2024.

- “ЄС виписав Apple рекордні 1,8 млрд євро штрафу за ринкові зловживання”, [стаття](#) в “Європейській правді” від 04.03.2024.

09 TAXATION / ОПОДАТКУВАННЯ

-

10 ECONOMIC AND MONETARY POLICY AND FREE MOVEMENT OF CAPITAL / ЕКОНОМІЧНА І МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА ТА СВОБОДА РУХУ КАПІТАЛУ

- **Amendments to Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFMD II).** On March 13, 2024, [Directive \(EU\) 2024/927](#) amending Directives 2011/61/EU (AIFMD) and 2009/65/EC (UCSITD) as regards delegation arrangements, liquidity risk management, supervisory reporting, the provision of depositary and custody services and loan origination by alternative investment funds was adopted. AIFMD II sets out rules to better protect the investor interests, by establishing common minimal rules regarding direct lending by alternative investment funds to companies, increasing the efficiency of reporting to the supervisory authorities, and harmonizing the Liquidity Management Tools. / **Зміни до Директиви про керуючих альтернативними інвестиційними фондами (AIFMD II).** 13 березня 2024 року було прийнято [Директиву \(ЄС\) 2024/927](#), яка вносить зміни до Директив 2011/61/ЄС (AIFMD) та 2009/65/ЄС (UCSITD) щодо механізмів делегування повноважень, управління ризиком ліквідності, звітності до наглядових органів, надання депозитарних та кастодіальних послуг та надання позик альтернативними інвестиційними фондами. AIFMD II встановлює правила для кращого захисту інтересів інвесторів, шляхом встановлення загальних мінімальних правил щодо прямого кредитування альтернативними інвестиційними фондами компаній, а також шляхом підвищення ефективності звітності перед наглядовими органами та гармонізації інструментів управління ліквідністю.

11. EXTERNAL RELATIONS / ЗОВНІШНІ ВІДНОСИНИ

-

12. ENERGY / ЕНЕРГЕТИКА

-

13. INDUSTRIAL POLICY AND INTERNAL MARKET / ПРОМИСЛОВА ПОЛІТИКА ТА ВНУТРІШНІЙ РИНОК

- **Strategic Technologies for Europe Platform (STEP).** STEP is established by [Regulation](#)

[\(EU\) 2024/795](#), adopted on 29th February, 2024. STEP aims to support the uptake and scaling up of the development and manufacturing of critical emerging technologies relevant to the green and digital transitions in the EU and to the strategic sovereignty of the Union. Such technologies include deep and digital technologies, clean technologies, and biotechnologies. The Commission shall allocate additional financial support to support such technologies. Regulation also creates a 'Sovereignty Seal', which is a new label intended to help project promoters attract public and private investments by certifying its contribution to the STEP objectives. / Платформа "Стратегічні технології для Європи" (STEP). STEP створена згідно з [Регламентом \(ЄС\) 2024/795](#), прийнятим 29 лютого 2024 року. Метою STEP є підтримка впровадження та масштабування розробки та виробництва критично важливих нових технологій, що мають відношення до "зеленого" та цифрового переходу в ЄС та стратегічного суверенітету Союзу. Такі технології включають новітні та цифрові технології, чисті технології та біотехнології. Комісія виділяє додаткову фінансову допомогу для підтримки таких технологій. Регламент також запроваджує "Печатку суверенітету", яка є новим знаком, покликаним допомогти авторам проєктів залучати державні та приватні інвестиції, засвідчуючи їхній внесок у досягнення цілей STEP.

14. REGIONAL POLICY AND COORDINATION OF STRUCTURAL INSTRUMENTS / РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА КООРДИНАЦІЯ СТРУКТУРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

•

15. ENVIRONMENT, CONSUMERS AND HEALTH PROTECTION / ЗАХИСТ ДОВКІЛЛЯ, ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

- **Empowering Consumers for the Green Transition.** The European Parliament and the Council adopted [Directive \(EU\) 2024/825](#) of 28.02.2024 amending Directives 2005/29/EC and 2011/83/EU as regards empowering consumers for the green transition through better protection against unfair practices and through better information. This Directive targets unfair commercial practices that mislead consumers away from sustainable consumption choices. It also ensures a better and more consistent application of EU consumer rules. It seeks to contribute to a circular, clean and green EU economy by enabling consumers to take informed purchasing decisions and therefore contribute to a more sustainable consumption. / **Розширення можливостей споживачів для екологічного переходу.** Європейський парламент і Рада прийняли [Директиву \(ЄС\) 2024/825](#) від 28.02.2024 про внесення змін до Директив 2005/29/ЄС та 2011/83/ЄС щодо надання споживачам можливостей для переходу на екологічно чисті продукти шляхом кращого захисту від недобросовісних дій та кращого інформування. Ця Директива спрямована проти недобросовісної комерційної практики, яка вводить споживачів в оману від вибору сталого споживання. Це також забезпечує краще та послідовніше застосування правил ЄС для споживачів. Вона спрямована на

розвиток циклічної, чистої та зеленої економіки ЄС, дозволяючи споживачам приймати обґрунтовані рішення про покупку та, отже, сприяти більш сталому споживанню.

- **New ozone-depleting substances (ODS) Regulation.** On February 20, 2024, [Regulation \(EU\) 2024/590](#) on substances that deplete the ozone layer was adopted. Regulation lays down rules on the production, import, export, placing on the market, storage and subsequent supply of ODS, as well as on their use, recovery, recycling, reclamation and destruction, and on the reporting of information related to those substances and on the import, export, placing on the market, subsequent supply and use of products and equipment containing ODS or whose functioning relies upon those substances. It also repeals previous ODS Regulation (EC) No 1005/2009. / **Новий Регламент про озоноруйнівні речовини (ОРР).** 20 лютого 2024 року було прийнято [Регламент \(ЄС\) 2024/590](#) про речовини, що руйнують озоновий шар. Регламент встановлює правила виробництва, імпорту, експорту, розміщення на ринку, зберігання та подальшого постачання ОРР, а також їх використання, відновлення, рециклінгу, переробки та знищення, надання інформації, пов'язаної з цими речовинами, а також імпорту, експорту, розміщення на ринку, подальшого постачання та використання продуктів та обладнання, що містять ОРР або функціонування яких залежить від цих речовин. Він також скасовує попередній Регламент про ОРР (ЄС) № 1005/2009.
- **Fluorinated greenhouse gases Regulation.** New [Regulation \(EU\) 2024/573](#) adopted on 7 February 2024 lays down rules on containment, use, recovery, recycling, reclamation and destruction of fluorinated greenhouse gases and on related ancillary measures, such as certification and training, which includes the safe handling of fluorinated greenhouse gases and of alternative substances that are not fluorinated. This Regulation also sets the conditions on the production, import, export, placing on the market, subsequent supply and use of fluorinated greenhouse gases, and of specific products and equipment containing fluorinated greenhouse gases or whose functioning relies upon those gases, as well as quantitative limits for the placing on the market of hydrofluorocarbons. / **Регламент про фторовані парникові гази.** Новий [Регламент \(ЄС\) 2024/573](#), прийнятий 7 лютого 2024 року, встановлює правила щодо зберігання, використання, відновлення, переробки, відновлення та утилізації фторованих парникових газів, а також правила щодо пов'язаних допоміжних заходів, таких як сертифікація та навчання, що включає безпечне поводження з фторованими парниковими газами та альтернативними речовинами, які не містять фтору. Цей Регламент також встановлює умови виробництва, імпорту, експорту, введення в обіг, подальшого постачання та використання фторованих парникових газів, конкретних продуктів та обладнання, що містять фторовані парникові гази або функціонування яких залежить від цих газів, а також кількісні обмеження для

введення в обіг гідрофторуглеводнів.

- **Disclosure of information.** The EU Court of Justice annulled the European Commission's decision refusing access of non-profit organisations to harmonised technical standards concerning the safety of toys and sets aside the Judgment of the EU General Court upholding that refusal. The EU Court of Justice found that there is an overriding public interest in the disclosure of the standards, within the meaning of the last clause of Article 4(2) of Regulation No 1049/2001 regarding public access to the European Parliament, Council and Commission documents, since they form part of EU law owing to their legal effects. See [Judgment](#) of the Court in Case C-588/21 P "Public.Resource.Org and Right to Know v Commission and Others" of 05.03.2024. / **Розкриття інформації.** Суд ЄС скасував рішення Європейської Комісії про відмову некомерційним організаціям у доступі до узгоджених технічних стандартів щодо безпеки іграшок і скасував рішення Загального суду, яким ця відмова була підтримана. Суд ЄС визнав, що існує вищий суспільний інтерес у розкритті стандартів у значенні останнього пункту статті 4(2) Регламенту № 1049/2001 щодо доступу громадськості до документів Європейського парламенту, Ради та Комісії, оскільки вони є частиною законодавства ЄС через свої юридичні наслідки. Див. [Рішення](#) Суду у справі C-588/21 P "Public.Resource.Org" і "Right to Know" проти Комісії та інших" від 05.03.2024.
- **Auctioning of personal data for advertising purposes.** In its judgment, the CJEU clarified the notion of personal data and the role of parties under the General Data Protection Regulation (GDPR) in the AdTech sector, in particular with respect to "IAB Europe's Transparency and Consent Framework" and the "Transparency and Consent String" (TC String). The Court of Justice confirmed that the users' preferences, that are encoded and stored in a string composed of a combination of letters and characters (TC String), contain information concerning an identifiable user and therefore constitutes personal data within the meaning of the General Data Protection Regulation. The CJEU holds that "IAB Europe" is a joint controller with the network participants – and therefore co-responsible under the GDPR – if IAB Europe exerts influence on the processing of personal data for its own purposes and determines the purposes and means of such processing jointly with the network participants. See [Judgment](#) in Case C-604/22 "IAB Europe" of 07.03.2024. / **Передача персональних даних для рекламних цілей.** У цьому рішенні Суд ЄС роз'яснив поняття персональних даних і роль сторін відповідно до Загального регламенту захисту даних (GDPR) у секторі рекламних технологій, зокрема щодо «Стандарту прозорості та згоди IAB Europe» і «Прозорості та згоди» (TC String). Суд ЄС підтвердив, що налаштування користувачів, які закодовані та зберігаються в рядку, що складається з комбінації літер і символів (рядок TC), містять інформацію про користувача, якого можна ідентифікувати, і, отже, становлять персональні дані в розумінні Загального регламенту про захист даних. Суд ЄС вважає, що «IAB Europe» є спільним контролером з учасниками мережі – і, отже, несе спільну відповідальність

згідно з GDPR – якщо IAB Europe впливає на обробку персональних даних для своїх власних цілей і визначає цілі та засоби такої обробки. спільно з учасниками мережі. Див. [Рішення](#) у справі C-604/22 «IAB Europe» від 07.03.2024.

- **Protection of personal data.** The EU Court of Justice ruled that the supervisory authority of a Member State may order of its own motion, namely even in the absence of a prior request made by the data subject to that effect, the erasure of unlawfully processed data if such a measure is necessary in order to fulfil its responsibility for ensuring that the GDPR is fully enforced. If that authority finds that the treatment of data does not comply with the GDPR, it must remedy the infringement found, even without a prior request from the data subject. A requirement that there be such a request would mean that the controller, where no request is made, could retain the data at issue and continue to process them unlawfully. Moreover, the supervisory authority of a Member State may order the erasure of unlawfully processed personal data both where those data originate directly from the data subject or originate from another source. See [Judgment](#) of the Court in Case C-46/23 “Újpesti Polgármesteri Hivatal” of 14.03.2024. / **Захист персональних даних.** Суд ЄС постановив, що наглядовий орган держави-члена може за власною ініціативою, а саме навіть за відсутності попереднього запиту суб'єкта даних, видалити незаконно оброблені дані, якщо такий захід є необхідним, щоб забезпечити належне дотримання Загального регламенту про захист даних (GDPR). Якщо цей орган виявляє, що обробка даних не відповідає GDPR, він повинен усунути виявлене порушення навіть без попереднього запиту від суб'єкта даних. Вимога щодо наявності такого запиту означатиме, що контролер, якщо запит не зроблено, може зберегти дані, про які йдеться, і продовжувати їх незаконно обробляти. Крім того, наглядовий орган держави-члена може видати наказ про видалення незаконно оброблених персональних даних, якщо ці дані походять безпосередньо від суб'єкта даних або походять з іншого джерела. Див. [Рішення](#) Суду у справі C-46/23 “Újpesti Polgármesteri Hivatal” від 14.03.2024.
- **Rights of airline passengers.** The EU Court of Justice ruled that the passenger is deemed to have accepted reimbursement of the cost of the ticket by travel voucher where, while filling in a form on the website of the air carrier, he or she has waived reimbursement of the cost of the ticket by a sum of money. Nevertheless, it is for the air carrier to ensure that the passenger is placed in a situation where he or she is clearly informed of the means of reimbursement. See [Judgment](#) of the Court in Case C-76/23 “Cobult” of 21.03.2024. / **Права авіапасажирів.** Суд ЄС постановив, що пасажир вважається таким, що погодився на відшкодування вартості квитка за туристичним ваучером, якщо під час заповнення форми на веб-сайті авіаперевізника він або вона відмовивилися від відшкодування вартості квитка у відповідній грошовій сумі. Тим не менш, авіаперевізник має забезпечити, щоб пасажир був чітко поінформований про способи відшкодування. Див. [Рішення](#) Суду у справі C-76/23 «Cobult» від

21.03.2024.

16. SCIENCE, INFORMATION, EDUCATION AND CULTURE / НАУКА, ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ, ОСВІТА І КУЛЬТУРА

- **Artificial Intelligence and researches.** The European Commission and the European Research Area countries and stakeholders have jointly put forward a set of guidelines ("[Living guidelines](#) on the Responsible Use of Generative AI in Research" of 20.03.2024) to support the European research community in their responsible use of generative Artificial Intelligence (AI). These guidelines intend to set out common directions on the responsible use of generative AI. Although they are not binding, these guidelines have to be considered as a supporting tool for research funding bodies, research organisations and researchers, including the ones applying to the European Framework Programme for Research and Innovation. They take into account key principles on research integrity as well as already existing frameworks for the use of AI in general and in research specifically. / **Штучний інтелект та дослідження.** Європейська Комісія та країни Європейського дослідницького простору та зацікавлені сторони спільно висунули низку керівних принципів ([«Живі рекомендації](#) щодо відповідального використання генеративного штучного інтелекту в дослідженнях» від 20.03.2024), щоб підтримати європейське дослідницьке співтовариство у відповідальному використанні генеративного штучного інтелекту (ШІ). Ці рекомендації мають на меті визначити загальні напрямки щодо відповідального використання генеративного ШІ. Незважаючи на те, що вони не є обов'язковими, ці рекомендації слід розглядати як допоміжний інструмент для органів фінансування досліджень, дослідницьких організацій і дослідників, у тому числі тих, хто подає заявку на Європейську рамкову програму досліджень та інновацій. Вони враховують ключові принципи цілісності досліджень, а також уже існуючі рамки для використання ШІ загалом і в дослідженнях зокрема.
- **European Artificial Intelligence Office.** The European Commission adopted the [Decision](#) establishing the European Artificial Intelligence Office of 24.01.2024 (published 14.02.2024). The Office shall be part of the administrative structure of the Directorate-General for Communication Networks, Content and Technology. The Office shall perform the tasks for the purposes of implementing and enforcing the forthcoming Regulation laying down harmonised rules on artificial intelligence. The Office shall have the following additional tasks: contribute to the strategic, coherent and effective Union approach to international initiatives on AI in coordination with Member States and in line with Union positions and policies; contribute to fostering actions and policies in the Commission that reap the societal and economic benefits of AI technologies; support the accelerated development, roll-out and use of trustworthy AI systems and applications that bring societal and economic benefits and that contribute to the competitiveness and the economic growth of the Union; monitor the evolution of AI markets and technologies. /

 Європейський офіс штучного інтелекту. Європейська Комісія прийняла [Рішення](#) про створення Європейського офісу штучного інтелекту від 24.01.2024 (опубліковано 14.02.2024). Офіс є частиною адміністративної структури Генерального директорату комунікаційних мереж, контенту та технологій. Офіс виконуватиме завдання з метою імплементації та забезпечення виконання майбутнього Регламенту, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту. Офіс має такі додаткові завдання: сприяти стратегічному, узгодженому та ефективному підходу Союзу до міжнародних ініціатив щодо ШІ у координації з державами-членами та відповідно до позицій та політики Союзу; сприяти діям і політикам у Комісії, які отримують соціальні та економічні переваги технологій ШІ; підтримувати прискорену розробку, розгортання та використання надійних систем і програм штучного інтелекту, які надають суспільні та економічні переваги та сприяють конкурентоспроможності та економічному зростанню Союзу; стежити за розвитком ринків і технологій ШІ.

17. LAW RELATING TO UNDERTAKINGS / ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПІДПРИЄМСТВА

-

18. COMMON FOREIGN AND SECURITY POLICY / СПІЛЬНА ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА І ПОЛІТИКА БЕЗПЕКИ

- **EU sanctions in response to the war against Ukraine / Санкції ЄС у відповідь на війну проти України**
 - The Council of the European Union imposed the 13th package of the EU restrictive measures against Russia (23.02.2024). It covered an additional 106 individuals and 88 entities responsible for actions undermining or threatening the territorial integrity, sovereignty and independence of Ukraine. The new listings target primarily the military and defence sectors and associated individuals, including those involved in the Democratic People's Republic of Korea armament supply to Russia, as well as members of the judiciary, local politicians and people responsible for the illegal deportation and military re-education of Ukrainian children. See [Council Regulation \(EU\) 2024/745](#); [Council Decision \(CFSP\) 2024/746](#); [Council Implementing Regulation \(EU\) 2024/753](#); [Council Decision 2024/747](#). / Рада Європейського Союзу запровадила 13-й пакет обмежувальних заходів ЄС проти Росії (23.02.2024). Він охопив 106 фізичних та 88 юридичних осіб, відповідальних за дії, що підривають або створюють загрозу територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України. Нові списки націлені насамперед на військовий і оборонний сектори та пов'язаних із ними осіб, у тому числі тих, хто бере участь у постачанні озброєнь Кореєюською Народно-Демократичною Республікою до Росії, а також членів судової системи, місцевих політиків і осіб, відповідальних за незаконну депортацію та військове перевиховання українських дітей. Див. [Регламент Ради](#)

- [\(ЄС\) 2024/745](#); [Рішення Ради \(CFSP\) 2024/746](#); [Імплементаційний регламент Ради \(ЄС\) 2024/753](#); [Рішення Ради 2024/747](#).
- The Council of the European Union prolonged (12.03.2024) the restrictive measures targeting those responsible for undermining or threatening the territorial integrity, sovereignty and independence of Ukraine for another six months, until 15.09.2024. The existing restrictive measures provide for travel restrictions for natural persons, the freezing of assets, and a ban on making funds or other economic resources available to the listed individuals and entities. See [Council Decision \(CFSP\) 2024/847](#); [Council Implementing Regulation \(EU\) 2024/849](#). / Рада ЄС продовжила (12.03.2024) обмежувальні заходи щодо осіб, відповідальних за підрив або загрозу територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України, ще на шість місяців, до 15.09.2024. Існуючі обмежувальні заходи передбачають обмеження пересування фізичних осіб, заморожування активів і заборону надавати кошти чи інші економічні ресурси фізичним та юридичним особам зі списку. Див. [Рішення Ради \(CFSP\) 2024/847](#); [Імплементаційний регламент Ради \(ЄС\) 2024/849](#).
 - The EU General Court annulled the decisions of the EU Council maintaining Nikita Mazepin on the lists of persons subject to restrictive measures. The family connection with his father, Russian businessperson Dmitry Mazepin, is not sufficient for him to be regarded as being linked to his father by common interests and, therefore, for him to be maintained on those lists. The EU General Court recalled that the 'association' criterion, applied in respect of N. Mazepin, covers persons who are, generally speaking, linked by common interests. In accordance with settled case-law, that criterion implies the existence of a link going beyond a family relationship, established in the light of a set of indicia sufficiently specific, precise and consistent. See [Judgment in Case T-743/22 "Mazepin v Council"](#) of 20.03.2024. / **Обмежувальні заходи ЄС.** Загальний суд ЄС скасував рішення Ради щодо включення Нікіти Мазепіна в списках осіб, щодо яких застосовуються обмежувальні заходи. Родинний зв'язок із його батьком, російським бізнесменом Дмитром Мазепініним, недостатній для того, щоб вважати його пов'язаним із батьком спільним інтересом і, отже, для його збереження в цих списках. Суд Загальний суд нагадав, що критерій «асоціації», застосований до Н. Мазепіна, охоплює осіб, які, загалом, пов'язані спільними інтересами. Згідно з усталеною прецедентною практикою, цей критерій передбачає існування зв'язку, що виходить за межі сімейних відносин, встановленого в світлі набору достатньо конкретних, точних і послідовних ознак. Див. [Рішення](#) у справі T-743/22 «Мазепін проти Ради» від 20.03.2024.
 - **EU sanctions against Russia under Human Rights Sanctions Regime.** The Council of the European Union (22.03.2024) imposed restrictive measures against 33 persons and two entities linked to the sudden death in a strict penal colony of the Russian opposition

politician Alexei Navalny. This decision was taken in the framework of the European Union's Global Human Rights Sanctions Regime. With this listings, restrictive measures under the EU's Regime apply to 104 natural and legal persons and 23 entities from multiple countries. See [Council Decision \(CFSP\) 2024/951](#); [Council Implementing Regulation \(EU\) 2024/952](#). / Рада Європейського Союзу (22.03.2024) запровадила обмежувальні заходи щодо 33 осіб та двох організацій, причетних до раптової смерті в колонії суворого режиму російського опозиційного політика Олексія Навального. Таке рішення було прийнято в рамках Глобального режиму санкцій щодо прав людини Європейського Союзу. З цими списками обмежувальні заходи згідно з режимом ЄС застосовуються до 104 фізичних і юридичних осіб і 23 організацій з багатьох країн. Див. [Рішення Ради \(CFSP\) 2024/951](#); [Імплементативний регламент Ради \(ЄС\) 2024/952](#).

- "Смерть Навального: Рада ЄС затвердила санкції проти понад 30 громадян і компаній РФ", [стаття](#) в "Європейській правді" за 22.03.2024.

19. AREA OF FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE / ПРОСТІР СВОБОДИ, БЕЗПЕКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

- **Admissibility of a subsequent asylum application.** The EU Court of Justice ruled that its judgment can constitute a new element justifying a fresh examination of the substance of the asylum application. A judgment of the Court of Justice which significantly adds to the likelihood of an asylum seeker qualifying as a beneficiary of refugee status or subsidiary protection justifies his or her subsequent application being examined on the merits and cannot be rejected as inadmissible. Member States may authorise their courts or tribunals, where they annul a decision which rejected the subsequent application as inadmissible, to rule themselves on that application and, where appropriate, grant it. See [Judgment](#) in Case C-216/22 "Bundesrepublik Deutschland" of 08.02.2024 / **Прийнятність наступної заяви про надання притулку.** Суд ЄС постановив, що його рішення може становити новий елемент, який може становити основою нового розгляду заяви по суті про надання притулку. Рішення Суду ЄС, яке суттєво збільшує ймовірність того, що шукач притулку стане бенефіціаром статусу біженця або додаткового захисту, виправдовує подальший розгляд його чи її заяви по суті та не може бути відхилено як неприйнятне. Держави-члени можуть уповноважити свої суди чи трибунали, якщо вони скасовують рішення, яким було відхилено наступну заяву як неприйнятну, самостійно виносити рішення щодо такої заяви та, у відповідних випадках, задовольняти її. Див. [Рішення](#) у справі C-216/22 "Bundesrepublik Deutschland" від 08.02.2024.

20. PEOPLE'S EUROPE / ЄВРОПА ДЛЯ ЛЮДЕЙ

- **EU Citizenship.** The EU Court of Justice ruled that the refusal by a Member State to issue to one of its nationals, in addition to a passport, an identity card serving as a travel document, on the sole ground that he or she is domiciled in another Member State, is contrary to EU law. That refusal restricts the right to freedom of movement within the European Union, creating a difference in treatment between citizens domiciled abroad and those domiciled in that Member State. See [Judgment](#) in Case C-491/21 "Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date" of 22.02.2024 / **Громадянство ЄС.** Суд ЄС постановив, що відмова держави-члена видати одному зі своїх громадян, на додаток до паспорта, посвідчення особи, яке служить проїзним документом, лише на тій підставі, що він або вона проживає в іншій державі-члені, суперечить праву ЄС. Ця відмова обмежує право на свободу пересування в межах Європейського Союзу, створюючи відмінність у ставленні до громадян, які проживають за кордоном, і тих, хто проживає в цій державі-члені. Див. [Рішення](#) у справі C-491/21 "Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date" від 22.02.2024.

The content of this Review does not reflect the official position of the European Union. Responsibility for the information and views expressed in the Review lies entirely with the authors.